

Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave
Fakulta ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií

Doplňujúca skúška pre výkon zdravotníckeho povolania
nutričný terapeut pre uchádzačov z tretích krajín – informácia o priebehu

Vykonanie doplňujúcej skúšky sa realizuje na základe Metodického usmernenia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej MŠVVaŠ SR) č. 36/2016, ktorým sa upravuje postup uznanej vysokej školy (ďalej uznaná vzdelávacia inštitúcia), žiadateľa a skúšobnej komisie pri vykonaní doplňujúcej skúšky v súlade s § 18 zákona č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Doplňujúcou skúškou sa overujú vedomosti, schopnosti a zručnosti žiadateľa o uznanie odbornej kvalifikácie na výkon zdravotníckeho povolania nutričný terapeut, nadobudnutej na území tretieho štátu.

Uznaná vzdelávacia inštitúcia: Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Miesto konania: Fakulta ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií
Limbová 14
833 03 Bratislava

Priebeh doplňujúcej skúšky

- Pred začatím doplňujúcej skúšky sa žiadateľ preukáže dokladom totožnosti (občiansky preukaz, pas)
- **Doplňujúca skúška sa skladá z písomnej a ústnej časti. Vykonáva sa v štátnom jazyku, t. j. v slovenskom jazyku.**

Písomná časť doplňujúcej skúšky

- Písomná časť doplňujúcej skúšky trvá najmenej 60 minút a vykonáva sa v dvoch častiach:
 - prvá časť písomnej skúšky v rozsahu najmenej 50 otázok je zameraná na preukázanie **odborných znalostí v zdravotníckom povolaní nutričný terapeut**,
 - druhá časť písomnej skúšky v rozsahu najmenej 10 otázok je zameraná na preukázanie **znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich poskytovanie zdravotnej starostlivosti a výkon povolania nutričný terapeut v Slovenskej republike**.
- Za každú správne zodpovedanú otázku sa prideli jeden bod. Každá časť doplňujúcej skúšky sa hodnotí samostatne klasifikačným stupňom „prospel“ alebo klasifikačným stupňom „neprospel“.
- Žiadateľ je hodnotený klasifikačným stupňom „prospel“, ak v písomnej časti doplňujúcej skúšky dosiahol najmenej 70 % správnych odpovedí, a „neprospel“, ak v písomnej časti doplňujúcej skúšky dosiahol menej ako 70 % správnych odpovedí.
- Po vyhodnotení písomnej časti doplňujúcej skúšky predseda komisie oznámi žiadateľovi výsledok písomnej časti doplňujúcej skúšky ústne.

Ústna časť doplňujúcej skúšky

- Ak bol žiadateľ v oboch častiach písomnej časti doplňujúcej skúšky hodnotený klasifikačným stupňom „prospel“, vykoná ústnu časť doplňujúcej skúšky, ktorá pozostáva z overenia teoretických vedomostí a jej súčasťou môže byť aj overenie praktických zručností v simulovaných podmienkach.
- Ústna časť doplňujúcej skúšky trvá najviac 90 minút. Každý člen komisie hodnotí žiadateľa klasifikačným stupňom „prospel“ alebo „neprospel“. Žiadateľ úspešne absolvoval doplňujúcu skúšku, ak bol väčšinou členov komisie hodnotený klasifikačným stupňom „prospel“, pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu.

- Po úspešnom vykonaní doplňujúcej skúšky sa vyhotoví protokol o absolvovaní doplňujúcej skúšky v dvoch rovnopisoch s uvedením hodnotenia slovom „prospel“ alebo „neprospel“.

Neúčast' na doplňujúcej skúške

- Ak sa žiadateľ nemôže z vážneho dôvodu zúčastniť na doplňujúcej skúške v termíne, na ktorý bol prihlásený, môže svoju neúčast' písomne ospravedlniť do 3 dní po termíne doplňujúcej skúšky.
- Ak ide o ospravedlniteľnú neúčast' a žiadateľ je zaradený do nasledujúceho termínu doplňujúcej skúšky, uznaná vzdelávacia inštitúcia vráti žiadateľovi poplatok a všetky zaslané prílohy k žiadosti.
- Pri neospravedlnenej neúčasti na doplňujúcej skúške sa žiadateľovi nevracia uhradený poplatok za úkony spojené so zabezpečením doplňujúcej skúšky. Vzdelávacia inštitúcia vráti žiadateľovi len zaslané prílohy k žiadosti.

Opakovanie doplňujúcej skúšky

- Ak žiadateľ nevykonal doplňujúcu skúšku úspešne, môže doplňujúcu skúšku opakovať v nasledujúcom skúšobnom termíne v rámci najbližšieho cyklu doplňujúcich skúšok.
- Počet opakovaní doplňujúcej skúšky je neobmedzený.
- Ak žiadateľ na doplňujúcej skúške neprospel len v ústnej časti a opakovanú doplňujúcu skúšku vykoná do 12 mesiacov odo dňa jej neúspešného absolvovania, písomnú časť doplňujúcej skúšky nevykonáva.
- Ak sa žiadateľ zúčastní opakovanej doplňujúcej skúšky po 12 mesiacoch od dňa jej neúspešného absolvovania, znova vykonáva aj písomnú časť doplňujúcej skúšky.

Otázky k ústnej časti doplňujúcej skúšky

Fyziologická výživa

1. Funkcia a význam výživy
2. Živiny – definícia, rozdelenie, esenciálne živiny, odporúčané výživové dávky, potravinové tabuľky
3. Bielkoviny – charakteristika, stavba, rozdelenie, význam, metabolizmus, potravinové zdroje, odporúčaný príjem, súčasná úroveň príjmu, riziká nedostatočného a nadmerného príjmu, dusíková bilancia
4. Sacharidy – charakteristika, rozdelenie, význam, metabolizmus, potravinové zdroje, odporúčaný príjem, súčasná úroveň príjmu, riziká nedostatočného a nadmerného príjmu
5. Tuky – charakteristika, rozdelenie, význam, metabolizmus, potravinové zdroje, odporúčaný príjem, súčasná úroveň príjmu, riziká nedostatočného a nadmerného príjmu,
6. Cholesterol
7. Vlákna - charakteristika, význam, stavba, rozdelenie, potravinové zdroje, súčasná úroveň príjmu, riziká nedostatočného a nadmerného príjmu
8. Vitamíny rozpustné v tuku – charakteristika, základné biologické funkcie, potravinové zdroje, odporúčaný príjem, súčasná úroveň príjmu, riziká nedostatočného a nadmerného príjmu
9. Vitamíny rozpustné vo vode - – charakteristika, základné biologické funkcie, potravinové zdroje, odporúčaný príjem, súčasná úroveň príjmu, riziká nedostatočného a nadmerného príjmu
10. Antioxidačné vitamíny a ich význam, vitamíny v prevencii kardiovaskulárnych a nádorových chorôb
11. Minerálne látky – makroelementy (vápnik, horčík, chlór, fosfor, draslík, sodík, síra) všeobecná charakteristika a význam pre ľudský organizmus
12. Minerálne látky - mikroelementy a stopové prvky (železo, meď, zinok, jód, selén, mangán, fluór, chróm, molybdén, kobalt) - všeobecná charakteristika a význam pre ľudský organizmus
13. Voda a elektrolyty – význam, denná bilancia tekutín

14. Potreba energie pre organizmus, faktory ovplyvňujúce energetickú úroveň, energetická hodnota živín, energetická bilancia
15. Nutričná anamnéza, antropometrické vyšetrenia
16. Súčasná výživová situácia a jej dôsledky na zdravotný stav
17. Výživové odporúčania – zásady správnej výživy podľa Svetovej zdravotníckej organizácie, potravinová pyramída
18. Výživa dospelých
19. Výživa novorodencov a dojčiat - fyziologické zvláštnosti v novorodeneckom veku, prirodzená výživa - dojčenie a jeho prednosti, odstavovanie.
20. Umelá výživa novorodencov a dojčiat - druhy umelého mlieka, zavádzanie nemliečnych pokrmov do výživy dojčaťa, výživa v 2. polroku života, vhodné a nevhodné potraviny
21. Výživa detí vo veku 3-10 rokov - fyziologické zvláštnosti v detskom veku, nároky na výživu v uvedenom období
22. Výživa detí vo veku 11-18 rokov - fyziologické zvláštnosti v období dospievania, nároky na výživu v uvedenom období
23. Výživa v starobe - fyziologické zvláštnosti, výživové odporúčania
24. Výživa v gravidite - fyziologické zvláštnosti, odporúčania pre príjem makronutrientov a vybraných mikronutrientov, ďalšie výživové odporúčania, hmotnostné prírastky
25. Výživa v laktácii a po ukončení dojčenia - energetická hodnota stravy, príjem makronutrientov a vybraných mikronutrientov, ďalšie výživové odporúčania
26. Výživa a fyzická aktivita
27. Alternatívne vedecké a nevedecké smery vo výžive – všeobecná charakteristika
28. Vegetariánska výživa

Klinická výživa

1. Úloha výživy v prevencii a liečbe chorôb
2. Proteínovo - energetická malnutrícia – charakteristika, príčiny
3. Obezita – definícia, príčiny, kritériá pre hodnotenie štádií nadmernej hmotnosti komplikácie, liečba
4. Obezita - distribúcia tuku v organizme, kritériá pre hodnotenie, antropometrické merania – meranie, výpočet a hodnotenie Brocovho indexu, Body mass indexu, pomeru obvodu pása a bokov, obsahu tuku v organizme, metabolický syndróm

5. Dyslipoproteinémie – definícia, príčiny, komplikácie, liečba
6. Diabetes mellitus 1. typu definícia, príčiny, komplikácie, liečba
7. Diabetes mellitus 2. typu - definícia, príčiny, komplikácie, liečba
8. Ateroskleróza – definícia, rizikové faktory, komplikácie, liečba
9. Artérová hypertenzia - definícia, príčiny, komplikácie, liečba
10. Refluxná choroba pažeráka - charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
11. Gastropatie a gastroduodenálny vred - definícia, príčiny, komplikácie liečba
12. Akútna a chronická hnačka – charakteristika, príčiny, komplikácie liečba
13. Crohnova choroba – charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
14. Proktokolitída – charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
15. Celiakia – charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
16. Intolerancia laktózy – charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
17. Zápcha – charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
18. Akútna a chronická pankreatitída - charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
19. Cholelitiáza a cholecystitída - charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
20. Infekčné hepatitídy - charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
21. Cirhóza pečene - charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
22. Chronická obličková choroba - charakteristika, príčiny, komplikácie, liečba
23. Osteoporóza - charakteristika, príčiny, komplikácie liečba
24. Výživa v prevencii onkologických ochorení - rizikové zložky výživy, výživové odporúčania zamerané na zníženie rizika nádorových chorôb, výživa pacienta s nádorovým ochorením
25. Diétny systém – definícia diéty, základné informácie o štandardných diétach a indikácie
26. Enterálna výživa – definícia, indikácie, spôsoby podávania, prípravky, výhody a nevýhody
27. Parenterálna výživa – definícia, indikácie, spôsoby podávania, prípravky, výhody a nevýhody

Hygiena potravín a výživy

1. Postup pri odbere vzoriek pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania
2. Hygienické požiadavky na priestorové usporiadanie a vnútorné členenie v zariadeniach spoločného stravovania
3. Hygienické požiadavky na sklady v zariadeniach spoločného stravovania

4. Hygienické požiadavky na priestory v zariadeniach spoločného stravovania, v ktorých sa pripravujú pokrmy
5. Požiadavky na výrobu, prípravu a podávanie pokrmov a nápojov v zariadeniach spoločného stravovania
6. Čo je to systém HACCP, jeho význam a jeho základné princípy.
7. Aké sú požiadavky na zamestnancov pracujúcich v potravinárstve
8. Hygienické požiadavky na umiestnenie, členenie a vnútorné vybavenie potravinárskych zariadení
9. Hygienické požiadavky na vylúčenie nežiadúcich vplyvov z technologického postupu pri príprave a podávaní pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania
10. Hygienické požiadavky na tepelnú úpravu pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania
11. Hygienické požiadavky na používanie niektorých potravín pri príprave pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania
12. Hygienické požiadavky na skladovanie a odstraňovanie odpadu zo zariadení spoločného stravovania
13. Povinnosti pracovníkov pri výrobe potravín
14. Hygienické požiadavky na skladovanie potravín pri výrobe a manipulácii s potravinami, členenie skladov potravín
15. Hygienické požiadavky na prepravu potravín
16. Hygienická problematika chemických látok v potravinách
17. Členenie prídavných látok v potravinách a ich význam
18. Hygienická problematika kontaminantov v potravinách
19. Možné zdravotné riziká z rezíduí pesticídov v potravinách
20. Možné zdravotné riziká z olova, ortuti a kadmia v potravinách
21. Hygienická problematika dusičnanov a dusitanov v potravinách
22. Hygienická problematika mykotoxínov v potravinách
23. Hygienická problematika karcinogénov v potravinovom reťazci
24. Princípy hodnotenia rizika potravín
25. Najvýznamnejší pôvodcovia alimentárnych ochorení a ich výskyt v potravinách

Odporúčaná študijná literatúra k doplňujúcej skúške pre výkon zdravotníckeho povolania nutričný terapeut

- Vágnerová, T.: Výživa v geriatrickej a gerontologickej. Karolinum, 2020, 200 s.
- Gazdíková, K.: Vnútorné lekárstvo pre zdravotnícke odbory. Martin: Osveta, 2019, 316 s.
- Kováč, G., Porubenová, A., Černá, K., Bulíková, T.: Biochémia pre študentov všeobecného lekárstva. Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, 2018, 206 s.
- Rovný, I., Ondrejka, J., Trusková, I.: Hygiena výživy. Bratislava: Herba, 2004, 217 s.
- Rovný, I., Lesňáková, A., Spálová, M.: Základy hygieny. Ružomberok: Verbum : Katolícka univerzita, Fakulta zdravotníctva, 2015, 145 s.
- Voleková, M.: Manuál enterálnej výživy pre ambulantnú prax. Herba, 2013, 168 s.
- Voleková, M., Šatník, V.: Manuál klinickej výživy. Martin: Osveta, 2008, 95 s.
- Beňo, I.: Náuka o výžive – fyziologická a liečebná výživa. Martin: Osveta, 2008, 158 s.
- Ševčíková, L. a kol. Hygiena. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2006. 328 s.
- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 74/2019 Z. z. o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.
- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 151/2018 ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 321/2005 Z. z. o rozsahu praxe v niektorých zdravotníckych povolaniach v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie vlády SR č. 296/2010 Z.z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností, v znení neskorších predpisov.
- Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 44/2008 Z.z. o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno – technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.